

IZHAJA VSAK DAN

(tudi ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9 zjutraj). Posamične štev. se prodajajo po 3 rvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 rvd. (10 stot.)
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osumrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 320, za pol leta Kron 200.
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica S. Francesco d'Assisi 20.
 Izdajate j in odgovorni urednik ŠTEPAN GODINA. Lastnik konsorej lista „Edinost“. — Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi štev. 20.
 Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Nov zločinski napad italijanskega dijaštva na jugoslovansko dijaštvo.

Napad pripravljen. — Hujskanja profesorjev. — Italijani na Revoltelli napadli naše dijake z gorjačami. Revolverski streli. — Pet ranjencev. — Policija na Revoltelli.

Po pedsnočnem napadu na hrvatske dijake je bilo pač pričakovati, da pride še kaj hujšega. In to hujše se je tudi v resnici zgodilo. Napadu na posamezne jugoslovanske dijake naj bi sledil splošni napad: Kakor so kazali dogodki vsega včerašnjega dneva je bil

napad skrbno pripravljen,

in to ne samo po italijanskem dijaštvu samem, temveč celo po činiteljih, od katerih ne bi bili kaj takega nikdar pričakovali. Velikansko ogorčenje je že vzbudilo v vseh tržaških slovenskih krogih dejstvo, da je po prvem divjaškem naskoku italijanskega revoltellskega dijaštva na jugoslovansko dijaštvo smatral kuratorij Revoltelle popolnoma za nepotrebno, da bi uvedel preiskavo. Lahko je umevno, da je to bila največja potuha za italijansko dijaštvo, ki je videlo, da ima vzlic svojemu dijaštvu gospode na svoji strani, da torej lahko počne, kar hoče, pa se mu vendar ne zgodi prav nič. V takih razmerah je potem seveda popolnoma lahko, da se dogajajo taki napadi, kakor so bili oni pedsnočnjem na Aquedottu in pri »voftih«, in prav lahko je tudi, da pride do takih zločinskih nasilstev, kakor so se dogodila včeraš popoldne.

Profesorsko hujskanje.

In ni dovolj, da je ravnal kuratorij tako pridružili so se mu tudi razni profesorji zavoda samega, ki so s svojimi besedami in svojim ponašanjem naravnost hujskali italijansko dijaštvo na jugoslovansko. Ali morda ni to hujskanje, če je prof. M u s a f f i a včeraš dopoldne pri francozki uri dal prevajati iz italijanske v francoščino sledeči stavek: »Potrebno je, da tekem jutrišnjega dneva sklenemo definitivno, ker smo v nevarnosti, da nas nadomestijo tuji.« Italijanski dijaki so pač dobro umeli svojega profesorja, saj so mu plaskali na te besede in mu klicali »bravo!« — In ali morda ni hujskanje, če je v ponedeljek profesor dr. S p a d o n i izjavil, da je potrebno, da se prihodnje leto število italijanskega dijaštva, četudi umetno pomnoži, eventualno tudi tako, da se v akademijo vpišejo tudi juristi! — Kaj je neki drugega, nego izzivanje, če se je včeraš dopoldne prof. Musaffia naravnost norčeval iz jugoslovanskih dijakov in njihovih imen, češ kako se neki izgovarja »Eržen«, in to je — posmehljivo — »nobile de Tommaseo.«

Po takim hujskanju, po takim izzivanju in to vse že po onih dogodkih, ki so že itak dovolj razburili dijaštvo, pa naj bi ne prišlo do najhujšega! In včeraš je res izbruhnlo vse italijansko dijaštvo v vsej svoji zlobi in hudobi.

Dopoldanski dogodki.

Že dopoldne so opazili jugoslovanski dijaki, da se nekaj pripravlja. Ko so namreč v premoru ob 10 odšli vsi jugoslovanski dijaki iz zavoda, so opazili na ulici Carducci, kjer se nahaja trgovska visoka šola

la v hiši št. 12, tupatam razne skupine sumljivih oseb, pri katerih pa se je povsod nahajal po kak italijanski slušatelj Revoltelle, ki je opozarjal dotične skupine na posamezne jugoslovanske dijake. Ko je dijaštvo opazilo to, je seveda vedelo takoj, da gre tu za

organiziran napad

in se ni hotelo več vrniti na zavod, temveč se je zbralo v kavarni »Balkan«, kjer se je posvetovalo, kaj je storiti. Ker državnega poslanca dr. Rybáča ni v Trstu, so se obrnili na deželnega poslance dr. Slavika, da bi posredoval za varstvo jugoslovanskega dijaštva. Deputacija jugoslovanskega dijaštva je odšla za dr. Slavikom na čelu na policijsko ravnateljstvo, kjer se je predstavila policijskemu podravnatelju, vladnemu svetniku dr. Mahkovicu, mu razložila vso stvar in zahtevala varstva. Dr. Mahkovec je zagotovil deputacijo, da stori vse, da se prepreči kak napad, in je odredil, da policija še pred 3 popoldne, ko se prično predavanja na Revoltelli, zasede Carduccijsvo in bližnje ulice tako, da se ne bi moglo zgoditi nič hudega jugoslovanskemu dijaštvu, prihajajočemu na predavanja.

Popoldanski dogodki.

Ob 3 popoldne je odšlo jugoslovansko dijaštvo iz kavarne »Balkan« takorekoč korporativno na Revoltello. Italijansko dijaštvo je že bilo v zavodu in je gledalo skozi okna prihajajoče Jugoslovane. Med njimi je bil en sam Slovenec in ta je čul, kako so si klicali Italijani drug drugemu:

»Ecco i scavi!«

Čul je tudi besede: »All'jih jim bomo dali!« Nekdo drug pa je odgovoril: »Ne, ne, jih je preveč, nas pa premalo!« Pripomniti moramo tu, da je II. tečaj imel včeraš samo eno uro predavanja, od 3 do 4, dočim pa je imel I. tečaj dve uri, od 3 do 5. Prvo uro je bilo torej vse dijaštvo na Revoltelli, drugo uro pa samo prvi tečaj in to niti ta ne cel. Bila je namreč ura za italijanščino in to je za one dijake, ki niso obiskovali italijanskih srednjih šol.

Ko se je torej končala prva ura, ni imel od italijanskih dijakov nihče nič več opraviči na Revoltelli in so tudi v resnici vsi odšli iz učnih dvoran. Ostalo je v prvem tečaju samo 14 dijakov, samih Jugoslovancev.

Ko se je predavanje končalo — bilo je 5 ura — so hoteli naši dijaki oditi z zavoda. Šli so iz učne sobe, da se oblečejo in potem odidejo domov. Toda niso mogli dalje, kajti pričakali so jih Italijani in izvršili nanje svoj dobro pripravljeni

zločinski napad.

Italijani namreč ali niso odšli z Revoltelle, ali pa so se zopet vrnili in sicer dobro oboroženi s pravcati gorjačami. Hiša, v kateri se nahaja Revoltella, ima dva vhoda, glavnega v Carduccijsvi ulici,

postranskega pa v ul. sv. Frančiška Asiškega. In skozi vhod v ul. sv. Frančiška so videli ljudje malo pred 5. uro popoldne vstopiti večjo skupino mladih ljudi, oboroženih z mogočnimi palicami. Ostali italijanski dijaki pa so ostali v hiši, ali pa so prišli vanjo skozi vhod v Carduccijsvi ulici.

Ko so naši dijaki po končanem predavanju hoteli domov, so zagledali na hodniku v drugem nadstropju kakih 20 italijanskih dijakov, ki so imeli vsi palice. Tudi po stopnjicah je bilo italijanskih dijakov. Ko pa so prišli naši v vežo, jih je pričakovala tamkaj druga večja skupina Italijanov, tudi okrog 20. Naši dijaki so bili potemtakem popolnoma obkoljeni. Na ulico niso mogli, zato so se vrnili po stopnjicah navzgor in so šli k ravnateljstvu, da ga obvestijo o nameravanem napadu Italijanov. Ravnatelj je nato stopil k italijanskim dijakom, ki so se nahajali v drugem nadstropju in jim je ukazal, naj odidejo v vežo, kar so Italijani tudi storili, dočim so se pa naši dijaki vrnili v predavalno dvorano prvega tečaja. Komaj pa je odšel ravnatelj, so Italijani zopet vdrli po stopnjicah navzgor in vdrli v dvorano prvega tečaja skozi navadna vhodna vrata, ki so bila zaprta, a ne zaklenjena, a prav tako tudi skozi kabinet: torej od dveh strani. Vrgli so se kakor divji na jugoslovanske dijake in začeli udrihati s svojimi gorjačami po njih. Nastal je

strahovit pretep.

Jugoslovanski dijaki so se branili s stoli, mizami in sploh vsem, kar jim je prišlo v roke in seveda pri tem tudi niso štedili Italijanov, kajti

Šlo je za življenje!

Nekaj jih je tudi skočilo k oknom in so klicali policijo na pomoč. Toda policije ni bilo! V tem pa je pridrvel v dvorano oni Sangulin, ki se danes na drugem mestu našega lista pere in pravi, da je popolnoma nedolžen glede onih predvčerašnjih napadov, ki pa je tu dokazal, da so njegove trditve nesramna laž in da je vse gola resnica, kar je naš list pisal o njem. — Kakor zbesnela zver je planil Sangulin v dvorano in z debelo gorjačo dvakrat udaril po nekem hrvatskem dijaku, ki pa je po sreči ujel z roko na glavo namerjena udarca, ki bi ga bila gotovo pobila na tla. Ko pa je Sangulin zamahnil še v tretje, da bi bil pobil hrvatskega dijaka Stjepana Siggoreo na tla, pa se je ta pripognil, da bi se umeknil udarcu in v istem trenutku je

počil strel.

Da bi si ubranil svoje življenje, je Siggoreo potegnil iz žepa revolver in ustrelil na podivjanega napadalca Sangulina, ki ga je zadela kroglica v levo roko.

Italijane je strel začasno nekoliko oplašil in zbežali so iz dvorane, a vrnili so se takoj zopet, da bi s ponovnim, še besnejšim naskokom maščevali svojega vodite-

Poleg drugih vokalnih produkcij vzbujajo napeto zanimanje nastop zborovega naraščaja. Preko sto svežih dekliskih in deških grl zapoje dvoglasno dve mični pesmi, mej temi jedno novo našega domačega skladatelja in tudi učitelja na našem Matičnem zavodu, ga. E. Adamič.

Tudi v vokalnem delu sporeda prevladujejo izbranstvo znamenitost in vrednost dotičnih skladateljev.

E. Grieg (1843—1907), Norvežan je znan vsemu kulturnemu svetu kot skladatelj velike genialnosti. Težišče njegovega delovanja nahajamo v komorni glasbi. V svojem »Metuljčku«, ki se bo proizvajal drevi, ni nič pozabil ali spregledal pri oni nežni živalici, ki poletuje s cvetke na cvetko. Vsako njeno drhtenje je naslikal komponist natančno in naravno.

C. Sinding (r. 1856) je sorodnjak in vreden sovrstnik Griegov. Te da v njegovih skladbah ne dobimo onega pristnega skandinavskega duha, kakor pri Griegu. Narava mu je polna ognja, energije in strasti: kar vidimo v vseh njegovih skladbah, tudi v skladbah bolj liricnega značaja, kakor je n. pr. »Pomladansko šumljenje«. Tudi ta lipični komad je preprežen vseskozi z energičnimi obrisi.

lja Sangulina. Zato pa je Siggoreo skočil k oknu in ustrelil dvakrat skozi okno, hoteč tako obrniti pozornost policije na dogodke v hiši.

Policija na Revoltelli.

Policija je na strele nemudoma vdrila v hišo, zastavila oba izhoda in tako zajela vse dijaštvo. Ko je prišla policija v učno dvorano prvega tečaja, so redarji z nape-timi revolverji v roki preiskali pred vsemi naše dijaštvo, če je oboroženo. Siggoreo je takoj sam stopil v osprede, povedal da je streljal on, da si obrani svoje življenje in je takoj pristopil k svojemu revolverju. Izrecno pa bodi tu konstatirano, da policija ni našla pri nobenem drugem našem dijaku nikakega orožja, da so bili torej razzun Siggoreo

vsi jugoslovanski dijaki brez orožja! Italijanski dijaki so seveda hitro poskrili svoje težke gorjače, toda redarji, ki so preiskali vse prostore, so jih kmalu našli skupaj celo skladalico.

Bilo je potemtakem popolnoma jasno, da so se laški dijakl nalašč pripravili za ta napad, da so se nalašč za ta napad oborožili in potem napadli neoborožene jugoslovanske dijake!

Nato se je začela preiskava, ki jo je vodil načelnik policijskega komisarijata, svetnik dr. Osti, ki je dal pred vsemi poklicati rešilno postajo, ki je odposlala zdravnika, ki je dal prvo pomoč ranjencem.

Ranjencev je pet,

in sicer je bil najhuje ranjen z revolverskim strelom oni S a n g u l i n, ki je bil zadel v levo roko. Kakor smo izvedeli pozneje, pa rana ni nevarna. Od drugih italijanskih dijakov ni bil nihče ranjen. Ranjeni pa so bili z gorjačami štirje jugoslovanski dijaki, Hrvatje: in sicer Petrovič, najtežje, z udarcem na glavo, Lulič z udarcem nad sencem, na roki in nogi, Lilič z dvema udarcema na roki, in pl. Tommaso s tremi udarci na glavi.

Kakor rečeno, je policija našla cel kup gorjač, ki so jih poskrili Italijani, poleg tega pa tudi bokser, ki ga je neki italijanski dijak vrgel od sebe.

Policija je najprej zaslišala jugoslovanske dijake, ki jih je potem vse izpustila v svobodo. Od jugoslovanskih dijakov je bil aretiran edino le Siggoreo. Nato se je vršilo zasliševanje italijanskih dijakov, in kolikor nam je znanega doslej, jih je šest aretiranih. Voditelj vsega tega zločinskega napada, Sangulin, je bil z ozirom na njegovo rano izpuščen v svobodo, a kakor smo čuli pozneje, ga bo policija tudi aretirala, ker je njegova rana le lahka.

Zvečer smo doznali, da sta napravila z jugoslovanskimi dijaki natančen zapisnik gg. dr. Brčić in dr. Tomašić, ki sta nato šla posredovati na policijsko ravnateljstvo. Govorila sta najprej s policijskim podravnateljem, vlad. svetnikom dr. Mahkovicem, potem pa tudi z ravnateljem, dvor. svet. pl. Manussijem samim. Le-ta se je dal natančno informirati o vsej stvari in si tudi

N. A. Mozartov (1756—1791) kvintet iz opere »Čarobna piščal« spada k najboljšim njegovim ensemblom. Je pravcati vzorec one dobe, ko je cvetel glasbeni formalizem. Ne smemo pa prezreti, da se je prav Mozart obrnil od italijanske operne tvorbe in si vstvaril dramatično smer. Primer za to imamo v omenjenem kvintetu, kjer je sicer glasbeni oblikl vse pvdrženo, a se vendar dramatična stran dviga na površje.

Pravi biseri narodne glasbe so bosanske narodne pesmi, prirejene za en glas s spremljevanjem klavirja. Odlikujejo se te pesnice: B. Kačerovsky »Djevojčka kletva«, po svojem dramatičnem izkazu, Kačerovsky »Svu noč mi soko prepjeva«, po svoji idilični čutnosti. »Jesen stiže«, po svojem težkopadnem ritmu in »Ej, uzmi me«, po svojem razkošnem ritmu. Pri pouku v solopetju služi razum drugih metodičnih pripomočkov tudi solfeža (solfeggio). Solfeža ima obliko pesmi in služi kot vaja v prednanjanju, v izgovarjanju vokalov in konsonantov, v pravilni glasovni artikulaciji. Eni izmed Conconovih solfež se je podstavil primeren tekst Utve.

Adamičeva skladba »Večer«, za dva

PODLISTEK.

Par besedi.

(K nocošnjemu glasbenemu večeru naše »Glasbene Matice« v Narodnem domu v Trstu.

Tržaška podružnica »Glasbene Matice« si je postavila kakor glavno nalogo, skrbeti za dober pouk v raznih glasbenih panogah in ga napraviti pristopnim čim mogoče širšim krogom. Peto leto deluje sedaj in je v tem smislu tudi kaj uspešno razvila svojo glasbeno šolo, kjer se pod vodstvom resnih in strokovno izobraženih moči za enkrat podučuje klavir, vijolino, solopetje in zborovo petje.

Da pokaže lep napredek in dosežene povoljne uspehe, priredi to društvo danes zvečer v Nar. Domu ob ljudskih cenah glasbeni večer (začetek ob 8½ uri), kjer bo prezentiralo sad tega samo še le polletnega pouka. V solo-nastopih na klavirju, vijolini in v solopetju ter v združenih kombinacijah pokažejo bolj zreli gojenci tega zavoda, kako resno in smotreno se je doslej delovalo. Orkester na lok, solisti, pevski ensembli in zborov naraščaj s preko 100 udeležencev: to je material, za

katerega vzgojo je treba resnega fonda in smotrenega dela. A če bomo videli pred orkesterskim ensemblom znanega nam kapelnika g. T e p l e g a, če poznamo nadalje sugestivno moč in trudapolno požrtvovalnost drugih mnogobrojnih učiteljev tega zavoda, njim na čelu navdušenega in vnetega ravnatelja g. Sonca, nam vzklije tudi nada, da bo to uspešno započeto delo tudi vrlo napredovalo in rodilo obilo sadu. In če pogledamo nadalje spored tega večera, nam tam zastopani glasbeniki, katerih komadi bodo proizvajeni, jamčijo tudi za višji nivó, v katerem se giblje to delovanje in za vzvišeni pogled, ki ga jemljejo zavod, in njega vodje. Čajkovsky, Haydn in drugi, to so imena koncertnih sporedov in so nam dobro znani že iz prejšnjega delovanja g. T e p l e g a kakor kapelnika. — Ob jednem je g. Teply sam priredil več jugoslovanskih pesmi (devet) večjidel znan nam miljenka slovenske, hrvaške in srbske za po njem organizirani orkester na lok, nad katerim bo tudi on sam vihtel svojo sugestivno taktirko.

Posebna novost za tržaške prireditve bo kvarteta na lok in slednjič kaj zanimiva točka Haydnova »Otroška simfonia«.

izprosil od g. dr. Brnčiča njegove zapiske, ki mu jih je le-ta tudi izročil. Upati je, da bo Sisgoreo še tekom večera izpuščen v svobodo.

Pozneje zvečer je v zadevi aretiranega našega dijaka Sisgoreo interveniral pri varnostni oblasti dež. poslanec g. dr. Wilfan.

Kakor smo izvedeli iz popolnoma zanesljivega vira, so se prijavile uradne priče, ki morejo potrditi, da je Sisgoreo rabil orožje v najskrajnejši sili. Med občinstvom, ki se je v velikem številu zbralo v Carduccijevi ulici, jih je cela vrsta, ki hočejo pričati, da je oni dijak, ki je streljal skozi okno — bil je to Sisgoreo — moral streljati v največji sili, kajti obsojen je bil tedaj, ko je streljal od okna proč, v sobo, in se je zdelo občinstvu na ulici, da se mora braniti pred napadalci, ki ga hočejo vreči skozi okno drugega nadstropja na ulico.

Dosedaj Sisgoreo še niso pustili v svobodo, prepričani pa smo, da se to zgodi v najkrajšem času, kakor tudi to, da v taknejo v zapor glavnega povzročitelja teh divjaštev in voditelja italijanskih napadačev, Sangulina!

V sledečem naj še podamo imena onih italijanskih dijakov, ki so bili aretirani in odvedeni v zapor. To so:

Angelo Pozzetto, star 22 let, iz Gradeža;

Gino Biasutti, star 20 let, iz Zadra;

Joachim Stöcker, star 18 let, iz Trsta;

Gino Mattessich, star 22 let, iz Zadra;

Josip Skopaz, star 23 let, iz Rabca pri Pazinu.

Pozno zvečer smo izvedeli, da namerava baje italijansko dijaštvo vseh tržaških šol v znamenje „protesta proti slovenskemu nasilstvu“ štrajkati. Prav tako pa smo tudi izvedeli iz zanesljivega vira, da se Revoltella — zapre. Za koliko časa, še ni gotovo.

Ogorčenja nam zastaja pero, ko moramo sporočati našemu občinstvu, našemu narodu, kako ona podivjana družal, ki se sicer tako rada baha z imenom sinov dvatisočletne kulture, kakor divja zver pada po sinovih naših naroda, da bi jih pobila, kakor stekle pse na ulici. Nekaj takega ne bi pričakovali od najnekulturnejšega naroda tam doli iz srede najtemnejše Afrike; mogoče je to le pri njih, ki jim je banditstvo vzor vsega junaštva in mafijska ter kamoraška zavratna hudodelstva vsakdanja nedolžna zabava. Daleč, daleč so padli Italijani, tisti Italijani, ki hočejo biti drugim narodom učitelji v civilizaciji in kulturi, daleč so padli sinovi Danteja in Rafaela Sanzija!

Za danes ne pripominjamo prav ničesar več k temu divjaškemu, zločinskemu napadu, nego edino le to:

Taki zločini se kasnujejo vedno le na zločinskih samih! Italijani bodo svoje divjaštvo plačevali s svojo lastno izgubo, s seboj samimi!

Obstrukcija v državnem zboru prekinjena. — Kriza odgodena.

DUNAJ, 13. (Izv.) Danes se je pokazalo, da v avstrijskem parlamentu prihaja vedno vse drugače, kakor si pa človek misli. Včeraj in danes dopoldne je bila situacija še vedno brezupna in v parlamentarnih krogih se je pričakovalo z vso gotovostjo, da bo po popoldanski seji parlament razpuščen, da se sploh ne sestane več. Čehi so nadaljevali obstrukcijo in sicer v obliki popravkov k zapisniku. Pri tem je prišlo do burnih prizorov, ker je predsednik po vrsti jemal besedo govornikom. Med drugimi je posl. Stanek ponovno odločno poudarjal, da brez češkega deželnega zbora ne bo državnega zbora. Z mogočnim glasom je zaklical Stanek ministrskemu predsedniku

ženska glasova s spremljevanjem klavirja (skladba še ne objavljena) je idealno in nežno zamišljena večerna idila. Kar je posebne važnosti, se je poslužil skladatelj v zadnjem delu skladbe umetniške forme protipostopnega kanona (oba glasova pobjeta enoinisto melodijo, seveda v nasprotni smeri) — tako malo rabljeno formo je skladatelj mojstersko uvezal v omenjeno ljubko skladbo.

N. Samsonova: »Oj ve ptičke selilke« je skladba ruskega izvora. Ta z ruskim duhom napoljena skladba se odlikuje po svojem lahkokrilem značaju, ki pa ima kakor Adamičev »Večer«, dokaj težkih mest.

Kakor je torej razvideti iz teh »par besedi« h sporedu današnjega glasbenega večera, najde gotovo vsak udeleženik istega (in upati je, da jih bo kaj veliko število) svoje zadoščanje toliko nad proizvajanjem sporednih točk, kolikor nad glasbenim zavodnim naše podružnice »Glasbene Matice«, ki si v okvirju dosegljivih sredstev resno prizadeva, biti po možnosti kos svoji nalogi. A mnogoštevilna udeležba in s tem izkazane ji simpatije jo bodo gotovo vspodbujale še h vztrajnejšemu stremljenju in h višjemu vzletu.

Vš. Ip.

grofu Stürgku: Rušitelj miru v Avstriji!

Splošno presenečenje pa je povzročil predsednik opoldne, ko je prekinil sejo in pozval poslance, naj se vpišejo kot govorniki za prvo branje brambne predloge. Ta poziv predsednikov je izzval splošno začudenje, a kmalu na to se je izvedelo, da so Poljaki iznašli nov kompromisni predlog, da se omogočijo zopet češko-nemška pogajanja. Nemci so namreč dopoldne izjavili, da so pripravljeno pogajati se o vzpostavitvi ustave na Češkem, toda le pod pogojem, če Čehi ustavijo obstrukcijo. Poljaki so svoj predlog formulirali takole: Čehi naj za danes ustavijo svojo obstrukcijsko taktiko in puste, da se začne razprava o brambni reformi. Govori naj domobranski minister Georgi, potem naj se pa seja zaključi in se vrši prihodnja seja v torek. Med tem naj pa se vrše med Čehi in Nemci pogajanja na temelju vzpostavitve ustave na Češkem.

Ministrski predsednik principijelno ni bil proti temu predlogu, zahteval pa je, da se podajo garancije, da bo brambna reforma v doglednem, natančno določenem času rešena, poleg tega pa predloga o posojilih brez prvega branja izročena odseku.

Popoldne so se sestali češki obstrukcionisti vseh treh strank, agrarne, narodno-socialne in neodvisne, in so po daljšem posvetovanju, v katerem je prevladal vpliv agrarcev, sklenile, da sprejmejo poljski posredovalni predlog. Ko se je ob 4 zopet začela seja, je podal poslanec Stanek v imenu vseh čeških obstrukcionistov izjavo, v kateri se pravi: »Odlučili smo se, da dovolimo še zadnji rok, da se poizkusijo urediti razmere na Češkem in sploh v državi. Izjavljam, da smo se dali črtati iz govorniške liste, in pristajemo na to, da se prične prvo branje brambne predloge. Če se pa izkaže do torka, da se ta poizkus ne posreči, bomo zopet nadaljevali dosedanjo taktiko in preprečali vsako razpravo katerekoli predloge«.

Nato je domobranski minister priporočal brambno predlogo. Podal je vojaško-tehnične in politične argumente zanjo in apeliral na požrtvovalnost strank. Veliko zanimanje je povzročil v njegovem govoru pasus, v katerem je rekel: »Mi sicer vemo danes, kateri so naši prijatelji, ne vemo pa, kdo bo tedaj z nami, ko bi bilo treba potegniti meč!« Te besede so pobudile tem večjo pozornost, ker so očividno naperjene proti Italiji.

Seja se je nato končala. Ob 6 zvečer so se sestali zaupniki čeških in nemških strank, da se posvetujejo o možnosti kompromisa med Čehi in Nemci glede vzpostavitve deželne ustave na Češkem. Seja je trajala do poldevetih zvečer in se bo nadaljevala jutri.

V parlamentu se smatra, da s tem kriza še ni rešena, pač pa le odgodena. Čehi sami sodijo o stvari zelo pesimistično, kar so zlasti pokazali s tem, da so se takoj po seji priglasili kot govorniki k zapisniku, tako da so za torek preskrbljeni s potrebnim orožjem.

Vlada noče dati pojasnil v Švihovi aferi.

DUNAJ 13. (Izv.) V današnji zborniški seji je naznanil predsednik dr. Sylvester, da se je obrnil na ministra notranjih stvari za pojasnila v dr. Švihovi aferi, nakar mu je minister pismeno odgovoril, da z ozirom na uradno tajnostne more dati dotičnih pojasnil.

Odmev tržaških laških nasilstev na Dunaju. Intervencija pri vladi.

DUNAJ 13. (Izv.) Glasovi o snočnjih italijanskih napadih na jugoslovansko dijaštvo v Trstu in pa zlasti vesti o današnjih dogodkih na tržaški Revoltelli so silno razburile jugoslovansko parlamentarne kroge. Jugoslovanski poslanci so intervenirali pri vladi, da naj vendar enkrat ukrene primerne korake, da bo mogoče biti tržaško Slovenstvo si vsaj svesto svojega življenja. Ko je došlo v parlament poročilo o današnjih popoldanskih dogodkih na Revoltelli, je šel poslanec dr. Rybář nemudoma k ministru za notranje stvari, bar. Heindoldu, da ga je informiral o teh dogodkih. Posl. dr. Rybář je poučil ministra tudi o razmerah na Revoltelli in ga opozoril na položaj, v katerem se sedaj nahajajo tržaški Slovenci. Zahteval je, da naj vlada stori vse primerne korake v varstvo slovenske mladine in slovenskega prebivalstva v Trstu. Minister je obljubil, da bo dal natančno preiskati vso stvar, ter je zagotovil posl. dr. Rybářa, da store oblasti vse, kar so dolžne storiti po svoji službeni dolžnosti.

DUNAJ 13. (Izv.) Posl. prof. Mandić je poslal iz Trsta danes »Hrvatsko-slovenskemu klubu« sledečo brzojavko: »Snoči so italijanski akademiki dvakrat tolovaško napadli svoje hrvatske tovariše. Prvič je posredoval stražnik, drugič pa mimošč, na pomoč poklicani bosenski vojaki. Prosim, intervenirajte energično. — Mandić.

Posl. prof. Mandić je prejel na to danes zvečer sledečo brzojavko od predsedništva »Hrvatsko-slovenskega kluba«: »Smo intervenirali. — Korošec«. DUNAJ 13. (Izv.) Ko je danes popoldne izvedelo dunajsko jugoslovansko dijaštvo o ponovnem italijanskem divjaštvu v Trstu, je zavladalo med njim velikansko razburjenje in nepopolno ogorčenje.

Hudi spopadi med italijanskim in jugoslovanskim dijaštvom na Dunaju.

DUNAJ 13. (Izv.) Na vseučilišču je prišlo danes dopoldne do velikanskih italijanskih demonstracij in jugoslovanskih protidemonstracij. Italijani so že zgodaj jutraj zasedli rampo. Prišli so pa s položeni čepicami na glavah in z velikimi gorjačami v rokah, kar kaže, da so bili očividno pripravljene za boj. Zasedli so na vseučilišču glavne stopnjice in ko so prišli nato v večji skupini do vseučilišča jugoslovanski dijaki, so jih sprejeli s hrvatskim vpitjem »Abbasso i scivi«. Peli so tudi razne izzivalne pesmi, med njimi tudi Legino himno. Jugoslovani so jim odgovarjali s petjem narodnih pesmi in z večkratno ponovitvijo himne »Le pa naša domovina«. Položaj je prihajal vedno opasnejši in videti je bilo da pride vsak hip do spopada. V tem trenutku pa je vdrla policija, ki je štela več sto mož, med obe sovražni skupini in ju je ločila. Jugoslovani so se umeknili v Beethovenovo ulico, Italijani pa so ostali pred vseučiliščem.

Ko so se pozneje Jugoslovani vrnili v skupinah zopet na Francov ring, so se zopet začela izzivanja z italijanske strani. Italijani so namreč hoteli izpred vseučilišča v izprevedu pred parlament, da bi tamkaj izročili nekako spomenico italijanskim poslancem. Ko so Jugoslovani opazili to, so jih hoteli prehiteti pred mestno hišo, kar bi se bilo tudi zgodilo, da ni v zadnjem hipu udarila vmes policija na konjih ter zaščitila Italijane, da so pod njenim varstvom nemoteno dospeli pred parlament, odkoder so poklicali na pomoč poslance dr. Pitacca in dr. Gasserja. Ta dva sta šla nato k rektorju ter izjavila, da Italijani nikakor ne nameravajo motiti nemškega značaja dunajske univerze (!), temveč da hočejo le demonstrirati proti jugoslovanskemu dijaštvu, zahtevajoč svoje visoko šolo. Rektor jima je odgovoril: »Z dobro!« Potem pa je jima svetoval, naj jutri italijansko dijaštvo ostane doma, ker imajo nemški dijaki »bumel« in bi znalo priti do kakih nemirov. Poslanca sta to povedala dijakom in ti so sklenili, da ostanejo jutri doma.

Krvavi spopadi med policijo in visokošolci.

Dva slušatelja živnozdravniške visoke šole smrtnevarno ranjena.

DUNAJ, 13. (Izv.) Danes dopoldne je prišlo do hudih spopadov med dijaštvom živnozdravniške šole in pa policijo, ki je hotela zabraniti dijaštvu prihod pred zavod. Policija je potegnila sablje iz nožnic ter z njimi naskočila dijaštvu. Veliko število dijakov je bilo ranjenih, dva smrtnevarno. Enemu je neki redar prebodel s sabljo pljuča, drugemu pa presekal lubanjo. Le-ta poslednji se bori v bolnišnici s smrtjo. Ti žalostni dogodki so prisilili rektorja Bunzerja, da je v znak protesta odložil čast rektorja. Ti dogodki znajo ineti še jako dalekosežne posledice, in kakor se čuje, se med dijaštvo zelo deluje na to, da stopijo v znak skupnega protesta vse avstrijske visoke šole v štrajk. Živnozdravniška visoka šola je zaključena in slušatelji izgube en semester.

Srbsko-bolgarska zveza.

PETROGRAD 13. (Izv.) Tukajšnji bolgarski poslanik Ratko Dimitrijevič je izjavil, da je zopetna obnovitev srbsko-bolgarskega prijateljstva nujno potrebna. Veseli ga, da je Pašić istega mnenja, kakor mu je sam dejal v Petrogradu. Obe državi pa rabita varstva Rusije, kateri morata tako Srbija kakor Bolgarija biti enako dragi. Srbija pa ima dolžnost, da prva Bolgariji ponudi roko.

Razredna loterija.

DUNAJ 13. (Kor.) Pri današnjem zvečanju razredne loterije je zadela 10.000 kron številka 21.366, 5000 kron številka 89.591, 2000 kron pa štev. 5222, 33.889, 47.705, 48.579, 54.578, 67.175, 68.569, 69.091, 72.689, 76.496, 82.318, 85.000, 87.336, 91.497, 99.026, 2463, 48.034, 54.534, 68.683, 69.557.

O ustroju občnega pokojninskega zavoda.

Z ozirom na volitve odposlancev za glavni zbor deželnega urada v Trstu, ki se bodo vršile dne 29. marca t. l., je gotovo umestno, da seznanimo svoje čitatelje z ustrojem t. z. občnega pokojninskega zavoda za nameščence in njegovega tržaškega deželnega urada.

Pokojninsko zavarovanje je bilo uvedeno z zakonom z dne 16. decembra l.

1906. ki je stopil v veljavo s 1. januarjem l. 1909. Pokojninskemu zavarovanju načeloma zavezani in zavarovani v smislu imenovanega zakona so — z gotovimi izjemami — od dovršenega 18. leta starosti počenski:

1. »nameščenci« v zasebnih službah, za kojih plačilo je običajna mesečna ali letna plača in kojih prejemki dosežajo pri istem službodajalcu vsaj 600 kron na leto.

2. »nameščenci« v javnih službah, (izvzemši nameščence v dvorni ali državni službi kakega državnega zavoda), ako nimajo že po svojih službenih pravilih pokojninskih pravic.

Za »nameščence« pa veljajo vsi uslužbenci z uradnimi značajem ter sploh vse one uslužbene osebe, ki opravljajo edino ali pretežno duševna službena opravila.

Za pokojninsko zavarovanje plačujejo zavarovanci (nameščenci) kakor tudi njihovi službodajalci stalne mesečne prispevke (premije) v izmeri, ki jo določuje zakon po plačilnih razredih, in sicer mora vplačevati premije službodajalec, ki je pa upravičen odtegovati nameščencu od službenih prejemkov njegovo kvoto prispevka.

Pokojninsko zavarovanje se izvršuje po v ta namen ustanovljenem »občnem pokojninskem zavodu« in njegovih deželnih uradih; pokojninski zavod ima svoj sedež na Dunaju; člani pokojninskega zavoda so pa vsi pri njem zavarovani nameščenci in njihovi službodajalci.

Deželni uradi imajo svoje sedeže v deželnih glavnih mestih; za Dalmacijo, Kranjsko in Primorsko pa obstoja le en deželni urad s sedežem v Trstu; temu deželnemu uradu pripadajo vsi zavarovani nameščenci, ki službujejo v Dalmaciji, na Kranjskem in na Primorskem, ter vsi njihovi službodajalci.

Ustroj pokojninskega zavoda in deželnega urada v Trstu je sledeč:

Obstoje vodstvo je v rokah načelnika, ki sestaja iz predsednika, imenovanega po ministru za notranje stvari, in iz 20 članov, oziroma 20 nadomestnikov (po 10 iz skupine nameščencev in iz skupine službodajalcev), izvoljenih na (osrednjem) občnem zboru izmed svojepравниh članov pokojninskega zavoda za dobo 5 let; člani načelstva in njihovi nadomestniki morajo biti avstrijski državljanji.

Dve petini članov načelstva morata imeti svoje bivališče na Niževavstrijskem; po en član iz skupine nameščencev in iz skupine službodajalcev mora pripadati deželnemu uradu v Trstu. Iz svoje srede izvoli načelstvo upravni odbor (predsednik in dva člana načelstva s tajnikom), kateremu so poverjeni tekoči upravni posli.

Načelstvo se izvoli na (osrednjem) občnem zboru; ta občni zbor, ki se sestaja vsaj enkrat na leto, tvorijo odposlanci deželnih uradov, in sicer prihajata na vsakih 5000 članov 2 odposlanca, oziroma 2 nadomestnika, polovica za skupino nameščencev, polovica za skupino službodajalcev. Odposlance določajo odbori deželnih uradov izmed svojepravni članov pokojninskega zavoda, pripadajočih dotičnim deželnim uradom, in sicer za dobo 5 let.

Ustroj deželnih uradov je naličen ustroju celote pokojninskega zavoda; tu nas zanima posebno ustroj deželnega urada za Dalmacijo, Kranjsko in Primorsko s sedežem v Trstu.

Deželnemu uradu načeluje odbor, ki sestaja iz načelnika, imenovanega po ministru za notranje stvari na dobo 5 let, ter iz 10 odbornikov, oziroma 10 namestnikov (po 5 iz skupine nameščencev in iz skupine službodajalcev), izvoljenih na glavnem zboru deželnega urada iz srede članov pokojninskega zavoda, ki pripadajo tržaškemu deželnemu uradu; odborniki morajo biti avstrijski državljanji; njih poslovna doba ne sme trajati dalje, nego pet let. Vsaj dve petini iz posameznih skupin voljenih odbornikov morata imeti svoje bivališče v Trstu, ali v neposredni bližini. Iz svoje srede voli odbor še posebno upravno komisijo (načelnik in dva odbornika s tajnikom), kateri so poverjeni tekoči upravni posli deželnega urada.

Glavni zbor deželnega urada se sestaja v vsaki volilni (petletni) periodi vsaj enkrat in sestaja iz odposlancev, ki jih volijo vsi člani pokojninskega zavoda, ki pripadajo deželnemu uradu v Trstu.

Volilci so porazdeljeni v tri kategorije, katerih vsaka obsega skupino nameščencev in skupino službodajalcev.

V kategorijo B, ki voli 8 odposlancev (po 4 za vsako skupino), spadajo nameščenci in službodajalci veleindustrije in obrti. V kategorijo C, ki voli 20 odposlancev (po 10 za vsako skupino) spadajo nameščenci in službodajalci trgovine in prometa. V kategorijo D & A, ki voli 8 odposlancev (po 4 za vsako skupino), spadajo nameščenci in službodajalci prostih poklicev, kmetijstva in gozdarstva. — Skupno sestaja torej glavni zbor tržaškega deželnega urada iz 36 odposlancev. Pri

vo itvah odločuje relativna večina; za vse odposlance se določajo tudi nadomestniki (36), in sicer se smatrajo za nadomestnike oni kandidati, ki so za izvoljenimi odposlanci dobili največ veljavnih glasov.

O določbah, ki veljajo za volitve, bomo natančneje poročali v eni prihodnjih števil; tukaj naj še podamo delokrog glavnega zbora, kateremu so pridržane sledeče stvari: 1. volitev članov odbora, 2. volitev prisodnikov za razsodišče, 3. izpremembe pravičnega reda s pridržkom privoljenega načelstva in državnega odobrenja, 4. določitev odškodnin za odposlanca.

Razen odbora z upravno komisijo in glavnega zbora nam je pri ustroju deželne urada omeniti še rentno komisijo in razsodišče.

Rentna komisija sestaja iz načelstva in dveh članov odbora deželne urada in odločuje o rentah in vzgojevalnih prispevkih, ki pristojajo po določilih pokojninskega zakona.

Razsodišče sestaja iz stalnega predsednika, imenovanega po pravosodnem ministru iz števila sodniških državnih uradnikov, ter iz štirih prisodnikov, oziroma namestnikov, katerih voli glavni zbor polovico iz skupine nameščencev, polovico iz skupine službodajalcev. Razsodišče razsoja o tožbah, vloženih zoper odloke deželne urada, ki odločujejo o zahtevah zavarovancev od katerekoli v pokojninskem zakonu omenjene dajatve.

Iz tega orisa vsega ustroja pokojninskega zavoda in njegovega deželne urada v Trstu je razvidno, da so volitve odposlancev za glavni zbor edina priložnost, ki jo imajo člani zavoda za sodelovanje pri zavodovi upravi. Na podlagi izida teh volitev se sestavlja glavni zbor, ki voli odbor in razsodišče; odbor določa zopet odposlance za (srednji) občni zbor in upravno komisijo; občni zbor voli slednjič načelstvo, iz čigar srede se izbira osterdij upravni odbor.

Slednjič še vprašanje: Kako je sestavljen sedanja uprava tržaškega deželne urada? Odgovor na to vprašanje je je toliko enostaven, kolikor za nas naravnost samostan:

Dasi obsega delokrog tržaškega deželne urada Dalmacijo, Primorsko in Kranjsko, torej dežele z ogromno večino jugoslovanskega prebivalstva, ni izmed 11 članov odbora niti enega Slovenca ali Srbohrvata!

Člani pokojninskega zavoda, nameščenci in službodajalci!

Dne 29. marca t. l. se bodo vršile volitve odposlancev za glavni zbor deželne urada v Trstu, čigar okrožje obsega Dalmacijo, Kranjsko in Primorsko. Glavovnice za te volitve se že razpošiljajo.

Nameščenci in službodajalci! Hranite glasovnice in vzbujajte zanimanje za te volitve, za katere vam podpisani odbor v sporazumu s stanovskimi organizacijami predloži narodno kandidatsko listo.

Narodni volilni odbor v Trstu.

Domače vesti.

Nalim čitateljem. Vsled obširnega poročila o včerajšnjem napadu italijanskega dijaštva na naše dijakе smo morali izpustiti več manj važnih brojavnih poročil, kar upamo, da nam čitatelji blagovoljno oprostite.

Odborova seja političnega društva „Edinosti“ se bo vršila v ponedeljek, dne 16. t. m. točno ob 3 popoldne v „Slovanski Citalnici“ — Vabljeni so vsi gg. odborniki, namestniki in deželni poslanci, da se seje gotovo udeležijo, posebno poslednji, ker se po končani odborovi seji vrši posvetovanje deželnih poslancev.

Slovenci nismo več varni svojega življenja v Trstu! Italijani so gotovo v zadnjem času naravnost pobesneli proti nam Slovincem. Poleg divjaškega napada italijanskega dijaštva na Revoltili na naše dijaštvo sta se pripetila snoči še dva druga napada na posamezne Slovence. Dva Slovenca sta bila napadena v ul. Arcata, ker sta govorila med seboj slovenski in je eden od njih, Viktor Stok, precej nevarno pobit na glavi. — Drugi napad so izvršili na Jaroslava Vitka, ki je prišel iz karvarne Balkan in odšel potem domov v ul. Boccaccio. Okrog Narodnega doma se je potikalo več manjših skupin sumljivih ljudi, in taka skupina je šla za Vitkom in ga prav pred hišo, v kateri stanuje, napadla s kamenjem. Na vse to ne rečemo nič drugega, nego da vprašamo oblasti, ki jim je izročena skrb za javni mir in red: Ali naj začnemo tudi mi Slovenci vračati milo za drago?

Josip Sangulin, slusatelj na trgovski akademiji Revoltila, nas je naprosil, naj

z ozirom na včerajšnje poročilo o napadu v ulici Acquadotto in pri Chiozzi priobčimo:

On ni imel niti najmanjšega namena, da bi napadel tovariša Iliča in da je bil le goli slučaj, da je v družbi z nekim prijateljem prišel za Iličem. A to je bilo že okoli 8. ure, a nič mu ni znano, kaj se je godilo potem ob 10. uri, kakor mu tudi ni znano, kdo in kako je napadel Iliča Z ozirom na dogodek pri Chiozzi mora naglasiti, da je on prišel blizu šole, ko so akademika Bruvnjača že napadli in je ta bežal. Se več: on je ostro obsojal take napade, na kar ga je neka skupina Italijanov zmerjala, da je ogleduh policije. Pač pa se je — zatrdil, da je on morda boljši Italijan, nego so oni — potem pridružil nekim Italijanom s katerim je povsem mirno razpravljal o dogodku.

Slednjič je naglašal g. Sangulin, da ni res, da njegov oče ne zna italijanski, marveč je eden voditeljev italijanske stranke v Zadru.

Z ozirom na Sangulinovo divjaštvo pri včerajšnjem napadu na naše dijakе mislimo, da nam pač ni treba pripominjati, koliko je verjeti tej angelski nedolžnosti!

DANES, 14. t. m. ob 8:30 zvečer v Narodnem domu :: GLASBENI VEČER :: podr. Glasbene Matice.

Naš Trst. V neki polemiki z zadarsko „Dalmata“ v tamošnjem „Narodnem listu“ piše Jwaki;

Se pred 7—8 leti ni hotel tržaški „Piccolo“ niti vedeti za obstanek „Edinosti“. Če se je v slovenskem taboru Trsta pripetil kak več politični dogodek, ki je napovedoval — današnje dni, je „Piccolo“ dobival brzojavke iz Ljubljane ter je pital svoje verne s sarkastičnimi vestmi „Un giornale di Lubiana scrive che a Trieste un gruppetto di Sloveni“ itd. Leta 1907, pred volitvami, je bil ta gruppetto promoviran na „avangardijo“ slovenskih regimentov, a danes čujemo, da je „Piccolo“ naročil za svojo tiskarno vse naše „pippe“, ker priznava tudi sam, da so „i-č-i in č-i-i poplavili Trst, „Piccolo“ ne gleda več z visokega, z oholim preziranjem, na napredek tržaških Slovanov; priznava vsaj dvakrat na dan, da so Slovani v Trstu postali faktor, s katerim bo imel vražjega posla.

To smo hoteli podkati junaku „Dalmati“, da ne bi se prenalil s svojim humorjem, ker — chi ride ultimo! Ne treba nam šele porušiti Trsta, razgnati iz njega njegovih 200.000 „italijanskih“ prebivalcev, 70—80 tisoč izpovedujejo slovenski „credo“, in ko govorimo mi o našem Trstu, mislimo na te tisoče našega naroda, ki ima tu pravo domačinstva in upravičeno voljo, da se razvija samostalno, kakor narod, ki noče več sužnjavati svoji raznarojeni deci, tem talmi-rimskim pokoljencem.

To je ideal, ki je skupen vsem Jugoslovanom in številna hrvatska nasebina, ki je dosedaj odgajala italijanstvu razne Drascoviche, se je slednjič strelila in uvidela, da je je mesto pod že davno razvitimi slovenskimi zastavami v Trstu? In kdo ve? Danes se v Trstu, pred našo mlado narodno organizacijo, vije mala hrvatska tro-

Lastnik turške srečke, ki je kakor splošno znano, prva tovrstna srečka zamore postati vsakdo, kajti mesečni obrok za nakup iste znaša samo K 4.75, kateri znesek zmora pač vsakdo, kdor pomisli, da mu v srečnem slučaju prinese resnično bogastvo, v najneugodnejšem slučaju pa mora zadeti na vsak način vsaj najmanjši dobiček s katerim dobi večji del kupnine zopet nazaj. — Naj nikdo ne preze današnjega oglasa glavnega zastopstva Češke industrijske banke v Ljubljani, kajti s tem zgreši možnost, pri prihodnjem žrebanju dne 1. aprila t. l. zadeti 400000 zlatih frankov!

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità št. 23-25 prtiličje. Dražba, ki se vrši danes, 14. t. m. od 9—12: Velika množina poljedelkih strojev za sejanje.

Nova zaloga šip, posodja in kuhinjskih potrebščiu

Trst, Istrska cesta (Via dell' Istria) št. 16. Namešča osebno stekla in brezplačno. Velika izber za gostine in krčme. — Cene zmerne.

Čitajte v Vašo lastno korist! !

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogateti le s srečko! — **TURŠKA SREČKA** je v to svrhu prva in najpriporočljiva srečka! Ker ima šest žrebanj vsako leto, ker igra še dolgo vrsto let in obrži kupee po vsaki glavni dobčki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 in 200.000 zlatih frankov, ker znaša mesečni obrok samo 4 K 75 vinarjev in ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 fr. ker zadobi kupee že po vplačilu prvega obroka v hranilnici, ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici, **Pozor!** Pripodnje žrebanje se vrši 1. aprila 1914. 1 turška srečka in 1 italijanska rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po 6 kron. **Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah!** Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno **Češko industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani št. 4.** Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.

RESTAVRACIJA „COLOMBO“

TRST ulica Campanile šte. 13 (Vogal Trga Ponterosso). Novi prostori. Krasen salon, zračen, preskrbljen z vsem komfortom. Električna razsvetljava. Izborna dunajska in italijanska kuhinja. Specialiteta: Sveže ribe dvakrat na dan. Vina iz najboljših furlanskih kleti. Kraški teran, belo briško, lutenberžan, istrsko, Opollo in Chianti. PRVOVRSTNO EXPORTNO PIVO. — Edino shajališče tujcev. — Zmerne, nizke cene. — Točna postrežba. **EDOARDO COLOMBO, lastnik.**

Seme Najboljše in najlepše želiščno in cvetlično seme. **M. German** Ker je sedaj najprimernejši čas, naj se obrne vsaka gospodinja in vsak ljubitelj vrta na podpisano tvrdko, ki pošlje za K 3.— 30 zavitekov av. Furlanji in Dalmaciji. Vsaki zavitek nosi sliko zelenjave in cvetlic. Tako je omogočeno imeti skozi vse poletje kapus, wirsing, belo zelje, pravi ohrovit, špinačo, dunajske kolerabe, korenje, peteršilj, zeleno, peso, salato, redkev, fižol, grah, krastavce, buče, melone in 7 zavitekov cvetličnega semena. Za K 5.— dvakrat toliko.

ČEVLJARNICA **Antona Javernika** v Trstu, ulica Farneto 33 se priporoča slavnemu občinstvu za naročila po meri kakor tudi vsakovrstne poprave.

Brvee in frizer za dame **And. Rojic, Trst** Via Acquadotto 20. Priporoča se gospodem za dobro in higijensko postrežbo. Dame se priporoča se moderno friziranje, glavopranje, barvanje l. t. d. Vsakovrstna lasna dela se izvršujejo dobro in točno

Velika zaloga praznih butelj **Trst, v. delle Ombrelle št. 5** Telefon 21. rom. 11 **Guido & Ugo Coen** 100 000 šampanjskih butelj za refošk.

UMETNI ZOBJE Plombiranje zobov. **Izdiranje zobov brez vsake bolečine** **Dr. I. Cermák V. Tuscher** zobozdravnik konces. zobni tehn. **TRST** Via della Corona št. 12 II. nadst.

TRST, ul. Acquadotto 36 nasproti gledališča Politeama Rossetti Vsak dan, priložni v soboto 14. t. m. ob 3. uri popoldne. **Emilisa** Dve sestri rojeni z združeno glavo. **— Največji pojav sveta —** **Asra** Živa punčka - Najmanjše živeško bitje **Zadnji ostanek plemena RSTIC.** I. razred 50 vin., II. razred 30 vin. vojaki in otroci: I. razred 20 vin., II. razred 10 vin.

ODLIKOVANA **tržaška čevljarna** Trst, ulica Gosué Carducci 21. Izbera obuvalo vsake vrste, najboljših tu in inozemskih tovarn po najzmernejših cenah. Blago prve vrste. Moderne oblike. Delo solidno in perfektno

Dr. PEČNIK (Dr. PETSCHNIGG) **TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.** Zdravnik za notranje (splošne) bolezni. 8—9 in 2—3 in specialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11^{1/2}—1 in 7—7^{1/2}.

Novo pogrebno podjetje, Trst (vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.) Prireja pogrebe najrazličnejših razredov, od najenostavnejših z enim konjem do najlaksurioznejših in pompoznih s šestimi konji. **Najnovejša in moderna pogrebna oprava.** Prodaja najrazličnejših mrtvaških predmetov. Velika zaloga vaščenih sveč lastnega izdelka. Najsolidnejša in točna postrežba. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tosa št. 31. tel. 1402. **CENE ZMERNE.** Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opoline št. 170; T. VITEZ v Nabrožini (trg pri cerkvi); A. JAMŠEK, pri Orehu (Neghera). **CENE ZMERNE.**

Trgovci! Peki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjak. naročajte pri domači tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. Priporočam se vam udani **J. J. SUBAN, Trst,** Via Vasari 10. Telefon N. 2208

bojca. „Dalmata“ jo časti z zafrkacijami. Ali kaj prinese „jutri“, to slutiti tudi „Dalmata“ in z to mu smeh ne gre od srca. Ne bo trajalo dolgo, ko mu tudi ta ostane v grlu!

Odmevi pravde Škerjanec-Kopač. Znano je, da, kar je pretežno, rado ostaja na želodec, da težko lega nanj in povzroča težave. Tudi dober želodec ne prenaša lahko pretežke hrane. In na je veriga še tako močna, se mora utrgati, če si preveč obesil nanjo. To občutijo sedaj tudi tržaški Italijani se svojim divjaštvom na Revoltelli: Tako težko jim lega na želodec, da utegne občutiti bolečine tudi njihovo — vseučiliško vprašanje. Pa tudi g. Josip Kopač je s svojim nastopom na razpravi preveč obesil na verigo — internacijolizma. Saj tudi najvernejši socijalni demokrat ne bo hotel trditi, da Slovenec, ako hoče kazati svoje internacijonalno mišljenje, mora odrekati svoiemu narodu ustavne pravice in svobode. In pravo, da smeš govoriti pred sodnikom v svojem jeziku in da ti ta sodi v tvojem jeziku, je vsakako važna ustavna pravica, a vrhu tega še postulat osebne svobode in humanitete, kakor je „Edinost“ že dobro naglasila. Boj naš za veljavo slovenskega jezika pred tržaško poroto, ni bil boj za kak strankarski interes, ni bil to boj kake poedine stranke, ampak boj za pravo skupnega naroda, za skupen interes, boj za veljavo zakona, za princip enakopravnosti, za ustavne pravice, boj za — čujte, gospod Kopač! — narodno in človeško pravo! Boj za skupnost in za posamični individij! In posebno je uspeh tega boja v interesu, v varstvo širokih slojev, ki nimajo sredstev, da bi si pridobivali višjo naobrazbo in temeljito poznavanje več jezikov. Zato bi se morala ravno socijalna demokracija slovenska, ki se tako rada ponaša, da je ona edina prava zaščitnica brezpravne in revne mase, v prvi vrsti veseliti, da so ti slomaki prišli do vsaj relativne varnosti pred krivoreki kazenske justice!

Dolžnost nas vseh, brez razlike strank in političnega mišljenja, je torej, da z vsem svojim vedenjem svedočimo, da je bila borba za slovensko poroto v Trstu upravičena, da se je vodila za skupni naš interes in da se te pridobitve tudi poslužujemo. Proti tej dolžnosti se je gospod Kopač hudo pregrešil. A dolžnost voditeljev slovenske socijalne demokracije je bila, da označijo svoje stališče napram nastopu g. Kopača, ker sicer bi morali logično sklepati, da je ta gospod postopal v sporazumljenu z njimi, ali pa celo na njihov ukaz. Slovenska javnost more zahtevati z vso pravico popolne jasnosti v tem pogledu, da bo mogla prav ceniti njihovo indignacijo, ko protestirajo proti temu, da jih hočejo narodnjaki — kakor govore socijalisti — po krivici izključati iz skupnosti slovenskega naroda! S kartami na mizo torej, ker ne moremo dopuščati, da bi ob takih za slovensko stvar toli važnih vprašanjih, katerakoli stranka, ki hoče veljati za slovensko, ostajala nekako v polumraku.

Bivši socijalist.

Učitelj Berceta v Črnotiču v Istri pogrešajo že dva dni. Kdor bi ga videl, živega ali mrtvega, je naprošen, da to takoj naznani šolskemu vodstvu v Črnotiču.

Parnik „Vida“ je pretečeno nedeljo prišel z rednimi voznjaki v Grljan, ki se vršijo ta mesec samo ob nedeljah in praznikih, od 1. aprila naprej pa se bodo vršile vsak dan. Naše občinstvo kakor tudi tujci spoznavajo od leta do leta bolj vso lepoto in mičnost grljanskega obrežja. In že pomorska voznja do tja s pogledom na impozantno pobočje Vene, na ponosni Kontovelj, na ljubke Barkovlje, je poseben užitek. Zato je otvoritvena voznja slovenske „Vide“ pretečeno nedeljo privabila številno domače občinstvo. Enak in še večji obisk se lahko pričakuje za jutri, — ako bo lepo vreme. Danes, popoldne ob 2.45 se bo vršila izredna voznja v Grljan, katere se občinstvo tudi lahko udeleži.

Tudi prav! — Zadnjič smo na tem mestu, v imenu državnih redarjev, posredovali v stvari razdeljevanja postranskih zaslužkov, ki jih ima redarstvo pri zasebnih prireditvah. Sedaj pa nam poročajo, da bo moštvo dobivalo vsak teden, kar mu gre, in s tem je redarstvena oblast izpolnila željo prizadetih, za kar jej gre pripoznanje. Mesčno izplačevanje je za re-veže nevместno. Tedensko pa zadovoljuje gospodarje in uslužbence. In tako je prav.

Sv. Križ pri Trstu. Prijatelj Ciril-Metodove družbe je mogel v nedeljo vskikniti vendar! Vendar enkrat smo dočakali vstajenja Ciril-Metodove podružnice v sv. Križu k novemu življenju. Nočem omenjati njene minulosti. Kar je bilo, je bilo. Pečat nanjo. Tem zaupneje uprimo svoj pogled v bodočnost! Podružnica se je preustrojila in preuredila, da opravičuje najboljšo nade.

Minule nedelje, 8. t. m. se je vršil občni zbor. Posetil nas je družbeni potovalni učitelj Beg, ki je imel uvodni govor. V svojem, našim razmeram primernem govoru je obrazložil pomen in namen Ciril-

Metodove družbe. Nato je prečital predsednik Viktor Bizin blag. poročilo. Blagajnik je bil odsoten. Iz poročila smo posneli, da ima podružnica tekom štirih let svojega obstanka 114 K 76 h prebitka. Poročilo je sledilo vpisovanje novih članov. Ze v tem imamo zaznamovati precejšen uspeh. Vpisalo se jih je takoj 37 članov. Naj bodo vzor onim, ki se niso še vpisali! Na to se je vršila volitev novih odbornikov. Predsednikom je bil izvoljen g. Josip Sedmak. Ostali predlagani odborniki se v prihodnji seji konstituirajo. Po volitvi je imel novoizvoljeni predsednik nagovor, v katerem je naglašal, da je namen podružnice v Sv. Križu, ne le prispevati za narodno šolstvo, ampak tudi ublažiti toli zagrizeno strankarsko življenje v Sv. Križu. Oglasila sta se še dva zagovornika, z namenom vzbujati v navzočih navdušenje. Nato je predsednik zaključil zborovanje. Naj bi bilo navdušenje, cenjeni navzoči, ki vam je oživel v srcih, trajno! S kakšno ljubeznijo in navdušenjem je prevzel novi odbor vodstvo, in kako bo strmel, da ohrani podružnici nepristranski značaj, o tem nočem govoriti, poznejša fakta naj bodo govorila! Upam, da tudi oni, ki se niso še odzvali povabilu, pristopijo kot člani in da bodo podpirali podružnico moralno in gmotno.

Tržaška mala kronika.

Trst, 13. marca.

Poboj v ladjedelnici pri Sv. Roku. Znano je našim čitateljem, da je dne 4. februarja t. l. neki Edvard Muslavich, delavec v ladjedelnici pri Sv. Roku, napadel delovodjo Josipa Demarčičja in ga z nekim železom parkrat udaril po glavi, da je malo manjkalo, da ga ni ubil. Muslavich je nato izginil, a oblast je izdala za njim tiralice. Kakor smo izvedeli sedaj, je bil Muslavich dne 5. t. m. aretiran v Genovi in ga Italijanske oblasti v kratkem izroče avstrijskim.

Slovensko gledališče

v Trstu.

V nedeljo, dne 15. t. m., ob 3.30 popoldne kot kronska predstava

„MARTIN SMOLA“.

Zvečer ob 8.14: benefična predstava igralcev domačinov slovenskega gledališča v Trstu. Uprizori se prvokrat v Trstu krasna narodna igra s petjem v petih dejanjih:

„DOMEN“.

Po Josipu Jurčiču spisal Ivan Česnik. V tej zares lepi narodni igri sodelujejo vsi naši nepoklicni igralci in iz prijaznosti več članov pev. društva „Trst“. Vstopnice za obe predstavi se dobe pri gledališki blagajni.

Režijo je takrat prevzel g. Boleslavski, dolgoletni, zaslužni nepoklicni igralec tržaškega slovenskega gledališča. Upamo vsekakor, da naše gledališko občinstvo pokaže z obilnim posetom te predstave, da uvažuje in ceniti tudi domače moči, ki pa tudi res v polni meri zaslužujejo polno uvaževanje.

Društvene vesti.

Pjevački zbor hrvatskog društva „Strossmayer“ ima danas u 8.30 na večer pjevačku vježbu. Pošto će se poslije vježbe obdržavati važan pogovor, molim, da točno dodju vsi gg. pjevači.

Gostilniške zadruga NOO. Danes ob 8 zvečer občni zbor v društvenih prostorih ul. Commerciala št. 7.

Člani Delavskega kons. društva pri Sv. Jakobu so vabljani na sestanek v društveno dvorano v svrhu posvetovanja nočij v soboto, ob 8.30.

Tržaško pogrebno društvo pri Sv. Jakobu naznanja, da se vrši VIII. redni občni zbor v nedeljo, dne 28. marca, t. l. ob 5.30 popoldne v dvorani „Delavskega konsumnega društva pri Sv. Jakobu“ z navadnim dnevnim redom. Kdor želi imeti račun, ga dobi 20. t. m. naprej pri gostilničarju v „Jadrano“.

Trgovsko izobraževalno društvo v Trstu bode nadaljevalo redni občni zbor dne 17. t. m. ob 8 in pol zvečer v društvenih prostorih. Ker se imajo pravila spreminiti in bo voliti tudi novi odbor, prosimo da se člani udeleže v polnem številu. V zadnjem času je zanimanje od strani članov nekoliko manje; ravno sedaj pa bo imelo, oziroma ima društvo toliko važnega posla, da potrebuje resnih in delaljubecih moči, ako naj častno in plodno izvrši svoje naloge. Pozivljemo torej člane, naj se zavedo svoje dolžnosti in naj pridejo z dobrimi nasveti odboru na pomoč. Za to pa je ravno na občnem zboru vsakemu članu prilika, da pove svoje mnenje. Večerna ura je zelo primerna, ni torej nikakega izgovora.

Avstrijsko mornariško društvo ima svoj občni zbor namesto 15. t. m. v nedeljo 22. t. m. ob 11 dop. v mali dvorani tržaške borze.

Sentjakobska Čitavnica priredi danes zvečer ob 9 v dvorani Trg. izobr. društva

ul. S. Francisco št. 2 društveni ples. Vstopnina: gospodje K 1.50, dame 80 st. Prijatelji društva, priuite polnoštevilno na to zabavo.

Narodna delavska organizacija

Podružnica NDO v Šklednju sklicuje za danes ob 7 in pol zvečer javen shod za delavce v plavžih.

Deželni odbor N. D. O. vabi za nedeljo ob 10 dopoldne vse člane na važen društveni shod, ki se bo vršil v društveni dvorani, ul. sv. Frančiška 2. Potrebno je, da vse skupine agitirajo za veliko udeležbo.

Vesti iz Goriške

Dražba lovov. Lova v katastralnih občinah Rihemberk in Brje se oddata na javni dražbi, ki se bo vršila dne 26. t. m. ob 9. uri zjutraj na okrajnem glavarstvu v Goricah. Vzklicna cena za Rihemberk Kr. 220, Brje 200. Lova nista le obsežna, ampak tudi izdatna po številu divjačine. Vrhu tega tudi ugodna po železniški zvezi. Ze-

leti bi bilo, da bi ta lova prišla v domače roke, zato opozarjamo slovenske lovce na to dražbo.

Vesti iz Istre.

Umrli v vlak. Grofica Harlegg, 69-letna krepka, de la gospa, se je peljala dne 12. III. zjutraj z brzovlakom iz Dunaja v Opatijo in sicer v I. razredu v prematvu svoje sestre, tete itd. V Šempetru na Krašu je veselo zajtrkovala v družbi svojih sorodnikov. Proti Trnovem-Bistrici ji je začelo prihajati slabo, na kar so spremljevalke poklicale sprevodnika, da je odprlo in je pomagal držati gospo, ki jej je prihajalo vedno slabše. Sprevodnik je uvidel, da je najboljšje, ako poišče zdravnika. Našel je nekega Čeha, ki je prišel k bolnici in konstatiral srčni pogršek. Pomagal je, koliko je mogel, ali nič ni koristilo: grofica je ravno, ko so pripeljali z ruksaškega predora, izdihnila. Na postaji Opatija-Matulje so jo odnesli mrtvo v vestibul, odkjer so jo na ukaz c. kr. okrajnega glavarstva odnesli v mrtvašnico v Opatijo. Od tam jo prepeljajo v domovino.

Na vse prijatelje

dobre kave!

Ste pokusili kavo z kavinim pridatkom: Franck? Dobite na mizo čvrstejši ter barvovitejši zvretak. — Franck: iz zagrebške tovarne je le pravi z kavinim mlinčkom.

emp 106/26.648

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Benedikt Suban Trst, ul. Porzo štev. 20 (Sv. Jakob) priporoča cenjenemu občinstvu svojo pekarno in slaščičarno. Večkrat na dan sveži kruh. Sprejemajo se peciva vseh vrst; vino in likerji v steklenicah. Postrežba tudi na dom. 2108

Na prodaj krava, čiste švicarske pasme, junica ter 9 tednov stari junček, ki tehta 120 kg. Pojasnila daje M. Z e g a v Kanalu. 229

Na hrano se sprejme par boljnih gospodov pri slovenski družini v ul. Belvedere 18, I. n., vrata 11. 231

Odda se dvema mladeničema meblirana soba s plinom. Ulica Geppa 16, III. 226

Odda se takoj meblirana sobica v ul. Commerciala 7, vrata 24. 232

Praktikanta inteligentnega, starega približno 16 let išče dobro tverdka. Ponudbe pod „225“ na Ins. odd. Edinosti. 225

Postrežnico za dve uri dnevno sprejme takoj družina v ulici S. Cilino 541, vrata 23. 223

Proda se šivalni stroj Singer po ugodni ceni v ulici Petronio štev. 2, gostilna. 224

Plesne vaje se vrše vsako nedeljo od 5 do 10 zvečer v spodnji dvorani „Narodnega doma“. 233

Sprejme se takoj blagajničarko. Slovenkino v kavarni Balkan. 228

Trgovskega vežbenika za pisarno in skladišče s poznanjem slovensčine in kakega drugega jezika se sprejme takoj. Ponudbe pod „Predal 123“ glavna pošta. 230

Dne 15 t. m. ob 3 popoldne se odda v najem potom **JAVNE DRAŽBE**

LOV graščine „Odolina“ pri Materiji

obsegajoč 325 ha. Vzklicna cena 200 K. Vsi pogoji so na vpogled pri oskrbniku. Dražba se vrši v grajski pisarni v Odolini.

Trgovina jestvin in delikates **MARCEL LAZAR** (prej Celeste Furlani) Trst, via Belvedere št. 57.

Prodaja vedno sveže testenine iz Ilirske Bistrice ter iz drugih sunanjih tovarn. Vino in likerji v steklenicah. Postrežba na dom. Raspoložljiva se paketa od 5 kg naprej: kave, olja i. dr.

Mizarska delavnica **Lourenc Ivančič** Trst, ulica Aless. Manzoni 3 izdeluje vsakovrstna pohištvena in stavbna dela. Ima pripravljene moderne spalne sobe in kuhinjsko pohištvo vseh slogov. — Cene zmerne. Solidno delo.

Trst-Grljan-Miramar

Salonski parnik „Vida“ (za 400 oseb)

Vozi od 8. marca samo ob nedeljah in praznikih, od 1. aprila naprej vsak dan.

Table with departure times for Trst and Grljan. Includes columns for Trsta (pom. Sv. Karla) and Iz Grljana: with sub-rows for predpoldne and popoldne.

Vožnja tja in nazaj K 1.— Samo ena vožnja K —60 " " za otroke do 10 leta K —30 " " za vojaštvo in abonente znižane cene.

Jos. König nemški zobotehnik

Trst, ulica San Nicoló št. 18./II. Sprejema od 10 do 1 in od 3 do 8 popol.

IVAN TORRESANI

TRST - ULICA GULIA ST. 32 PRODAJALNA ŽELEZNINE. — PREDMETI ZA DOMAČO UPORABO; OBRTNI IN POLISKI PREDMETI. — CENE ZMERNE. — POSTREŽBA TOČNA.

KARL GOMISEL

stara trgovina jestvin Rojan, ulica Montorsino št. 16 Prodaja po najnižjih cenah vsakovrstne jestvine, kolonijalije in druge pridelke. Ima vedno najboljšje prekajeno meso.

MESNICA

TOMAŽ ZADNIK TRST TELEFON št. 16-08.

trg Sv. Ivana št. 6. — Prodaja mesa iz lastne klavnice na debelo in drobno. Na drobno goveje: sprednji deli po K 1.44 in 1.80. Zadnji deli po K 1.78 in 1.92. Na debelo po dogovoru. — Mesnica je vedno dobro preskrbljena s teletino prve vrste, kakor tudi perutnino. Za mnogobrojen obisk se uljudno priporoča **Tomaž Zadnik.**